Ένα φόβο να έχουμε μόνο... (Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 15 Φεβρουαρίου, 2023

Τίποτα δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἔχει ἀπευθύνει τὸ «*Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ μόνο πίστευε*» (Λουκ. 8, 50). **Ὅταν πιστεύουμε καὶ ἐλπίζουμε στὸν Θεό, κανένα φόβο δὲν μποροῦμε νὰ ἔχουμε**, ὅλα ξεπερνιοῦνται, στεκόμαστε ἀγέρωχοι ἀκόμη καὶ στὴν πιὸ σκληρὴ θύελλα καὶ ἀτάραχοι ἀκόμη καὶ στὴν πιὸ δυνατὴ καταιγίδα. Καὶ πόσες φορὲς δὲν εἴδαμε στὴ ζωή μας ὅτι **οἱ ἐν γένει φόβοι μας, μᾶς βασάνιζαν πιὸ πολὺ ἀπ' τὰ ἴδια τὰ γεγονότα!**

Ἀκόμη καὶ τότε ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει στὴ ζωή μας τὶς διάφορες δοκιμασίες καὶ τὰ ὁποιαδήποτε (νομιζόμενα) «κακά», καὶ τότε εἶναι πάντοτε ὁ Ἴδιος ἐκεῖ! Ἑπομένως καὶ τότε τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς φοβίσει. Ἐκεῖνο ποὺ ἀκατάπαυστα μᾶς λέει εἶναι τοῦτο: «Μὴ φοβηθεῖς, μήτε νὰ δειλιάσεις, γιατί Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου ὅπου κι ἂν πᾶς, δὲν θὰ σὲ ἀφήσω, δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω» (βλ. Ναυὴ 1,5). Ἢ καὶ αὐτό: «Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου, μὴ φοβᾶσαι. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός σου, μὴ τρομάζεις. Θὰ σ' ἐνισχύσω, θὰ σὲ στηρίξω μὲ τὸ δίκαιο χέρι μου, τὸ δυνατὸ» (Ἡσ. 41, 10-13)

Γράφει κάπου ὁ Ντοστογιέφσκι: «Ὅσο πιὸ σκοτεινὴ εἶναι ἡ νύχτα, τόσο πιὸ φωτεινὰ εἶναι τὰ ἀστέρια. Ὅσο πιὸ βαθιὰ εἶναι ἡ θλίψη, τόσο πιὸ κοντὰ εἶναι ὁ Θεός!» Γι' αὐτὸ καί, ὅπως ὑπέροχα εἶπαν, «μὴ λὲς στὸν Θεὸ πόσο μεγάλη εἶναι ἡ καταιγίδα ποὺ περνᾶς, ἀλλὰ πὲς στὴν καταιγίδα πόσο μεγάλος εἶναι ὁ Θεὸς ποὺ πιστεύεις»!

* * *

Ὡστόσο **ὑπάρχει κάτι τὸ ὁποῖο πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ φοβόμαστε**. Καὶ αὐτό, μάλιστα, εἶναι καὶ τὸ μόνο, τὸ ὁποῖο πρέπει πάντοτε νὰ μᾶς ἀπασχολεῖ. Ποιὸ ἀκριβῶς; Μᾶς τὸ λέει ξεκάθαρα ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος: «**Ἕνα φόβο νὰ ἔχουμε μόνο, τὸ νὰ φοβηθοῦμε κάτι περισσότερο ἀπ' τὸν Θεό**». Ναί!

Μάλιστα κατὰ τὴν Ἁγία Γραφὴ «**ἀρχὴ καὶ βάση τῆς σοφίας εἶναι ὁ φόβος τοῦ Κυρίου**» (Παρ. 1, 7, Παρ. 9, 10, Ψαλμ. 110, 10), καὶ «τὸ νὰ φοβᾶται κανεὶς τὸν Θεὸ καὶ νὰ τηρεῖ τὶς ἐντολές Του, αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν γιὰ τὸν ἄνθρωπο» (Ἐκκλ.12,13).

Γι' αὐτὸ καὶ κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο «**νὰ μὴ φοβόμαστε τίποτα, παρὰ μόνο τὸ νὰ ἔλθουμε ἀντιμέτωποι μὲ τὸν Θεό**».

* * *

Μάλιστα **ὁ ἱ. Χρυσόστομος, ἐκεῖνον ποὺ φοβᾶται τὸν Θεό, τὸν ἀποκαλεῖ μακάριο**. Τὸν βλέπει νὰ κάθεται σὲ γαλήνιο λιμάνι, γιατί**δὲν ὑπάρχει τίποτα ἀπ' τὰ κοσμικὰ πράγματα ποὺ νὰ εἶναι φοβερὸ γι' αὐτόν** . Ἐπιπλέον αὐτὸς ἀποκτᾶ ὅλη τὴν **ἀληθινὴ σοφία καὶ γίνεται συνετός**. Τὸν θεωρεῖ δέ, **λαμπρότερο ἀκόμη κι ἂν πέσει στὴ χειρότερη φτώχεια. Τὰ ὑπερβαίνει ὅλα (πεῖνα, ἀρρώστια, σκλαβιὰ κ.λπ.), ὅπως καὶ ὅλα τὰ πάθη.** Καὶ γιατί αὐτό; Γιατί **ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι γεμάτος ἀπὸ εὐχαρίστηση καὶ ἐπειδὴ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγει ἡ Γραφή, «καταβάλλει τὰ πάντα»** (Σοφ. Σειρ. 25, 11).

Κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο **ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀπομακρύνει ἀπ' τὴ ζωή μας ὅλα τὰ πάθη καὶ εἰσάγει στὴν ψυχὴ μας κάθε ἀρετὴ** καὶ μάλιστα μὲ μεγάλη εὐκολία. **Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ζεῖ μὲ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀδύνατο νὰ πετύχει ἔργα ἀρετῆς, ὅπως κι ἐκεῖνος ποὺ ζεῖ μὲ φόβο Θεοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἁμαρτήσει.**

Κατὰ τὸν ἴδιο, πάλι, **ὅταν ἀπομακρύνει κανεὶς ἀπ' τὴ ζωή του τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, τότε θὰ δεῖ νὰ ἀπομακρύνονται ἀπ' τὴ ζωή του ὅλα τὰ καλά. Γι' αὐτὸ κανένα ἀπ' τὰ θεωρούμενα κακὰ δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε, ἀλλὰ μόνο τὴν ἁμαρτία ποὺ εἰσέρχεται στὴν ψυχή μας μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσή μας ἀπ' τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ. Κανένα κακὸ δὲν ὑπάρχει, ὅπως τονίζει, ποὺ νὰ μὴ τὸ σβήνει ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ.**

* * *

Ὁ **Μέγας Βασίλειος ἀναφέρει ὅτι τὸ νὰ ἁμαρτάνει κανεὶς προέρχεται ἀπ' τὴν ἀπουσία τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀναγκαία προϋπόθεση νὰ ὁδηγηθεῖ κανεὶς στὴν εὐσέβεια. Χωρὶς αὐτὸν εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπιτύχουμε τὸν ἁγιασμό μας**, ὅταν μάλιστα ἡ ἴδια ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει τὸ «*καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου Σου τὶς σάρκες μου*» (Ψαλμ. 118, 120). Πρᾶγμα τὸ ὁποῖο σημαίνει ὅτι, λόγω τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, τὰ μέλη τοῦ σώματός μας δὲν μποροῦν νὰ κινηθοῦν πρὸς ἀνάρμοστες πράξεις. Μάλιστα **ἡ τάση γιὰ ἁμαρτία, ἔρχεται σὲ μᾶς, ὅταν ἀπουσιάζει ὁ Θεῖος φόβος**, ὅπως χαρακτηριστικὰ τονίζει.

Ἔπειτα, κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο, **ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καθαρίζει τὴν ψυχή μας. Εἶναι μακάρια ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία, νύχτα καὶ ἡμέρα, δὲν ἔχει ἄλλη φροντίδα, ἀπ' τὸ πῶς θὰ δώσει λόγο γιὰ τὶς πράξεις της κατὰ τὴν Δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου.**

* * *

Ὁ **Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος** τονίζει, ἐπίσης, ὅτι «*τοῦ Θεοῦ ὁ φόβος βάζει φρένο στὴ σάρκα*». Ὅτι **ὅπου ὑπάρχει αὐτὸς ὁ φόβος, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἡ τήρηση τοῦ ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἀπ' τὶς ὁποῖες πηγάζει καὶ ὁ Θεῖος φωτισμός** . Εἶναι ἐπόμενο, ἔτσι, νὰ τὸν ἀποκαλεῖ «**ἀρχὴ τῆς σωτηρίας**» μας. Καὶ πὼς **ἂν αὐτὸς δὲν γίνει παιδαγωγός μας, τότε τὰ λόγια λίγα μόνο θὰ ἐπιτύχουν, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε τίποτα**!

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος θέλει «τὸ μεγάλο Μάτι νὰ τρέμουμε, ποὺ κάτω ἀπ' τὴ γῆ βλέπει, καὶ τοῦ πελάγου τὸ μεγάλο βυθό, κι ὅσα κρύβει ὁ νοῦς τῶν ἀνθρώπων». Φθάνει μάλιστα νὰ γράψει σ' ἕνα ποίημά του: «Συστέλλομαι μπροστὰ στὸν Θεό». Καὶ σ' ἕνα ἄλλο: «Ὁ θησαυρός μου εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ».

* * *

Ὁ **Μέγας Ἀθανάσιος ἀποκαλεῖ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ «ἁγνὸ φόβο», ἐπειδὴ μᾶς κάνει ἁγνούς**, ὅπως ἀναφέρει. Κι αὐτὸ ἐπειδὴ «ἀπὸ φόβο γιὰ τὸν Κύριο, ἀποφεύγει κανεὶς τὸ κακό». Τὸν ἀποκαλεῖ δὲ καὶ «παιδονόμο», ἐπειδὴ **εἶναι ἀναγκαῖος γιὰ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ**. Ἐξάλλου, ὅπως σημειώνει, «**δεῖγμα τοῦ Θείου φόβου εἶναι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν**». Καὶ ἀκόμη ὅτι «**πράττει κανεὶς τὴν ἁμαρτία, μόνον ἀφοῦ προηγουμένως βρεθεῖ ἐκτός τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ**».

Ἐπιπλέον τονίζει ὅτι «**ἡ ὑποδούλωση στοὺς ἀνθρώπους προξενεῖ φθοροποιὸ φόβο, ἐνῷ ἡ ὑποταγὴ στὸν Κύριο ἁγνὸ φόβο, ὁ ὁποῖος προκαλεῖ στὴν ψυχὴ εὐφροσύνη**».

Μάλιστα ἐπειδὴ **ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι αἰώνιος, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ κάνει αἰωνίους καὶ ὅσους διακατέχονται ἀπ' αὐτόν**.

Ὑπέροχος εἶναι καὶ τοῦτος ὁ λόγος του: «Φέρνω πάντοτε μαζί μου καὶ παντοῦ τὸν φόβο Σου, καὶ δὲν θὰ ἀνεχόμουνα ποτέ μου νὰ τὸν χάσω, ἐπειδὴ ἔχω ἐμπιστοσύνη στὴν φιλανθρωπία Σου».

* * *

Ὁ **Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης** τονίζει ὅτι «**ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ συνίσταται στὴν ἀποφυγὴ τοῦ κακοῦ καὶ στὴ διάπραξη τοῦ ἀγαθοῦ**».

Ὅτι «**ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ πρῶτο κεφάλαιο τοῦ νόμου**».

Ὅτι **ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ «εἶναι ἀρκετὸς ὅταν τὸν βάλουμε στὸ νοῦ μας, γιὰ νὰ ἐξορίσει τὰ πάθη μας**».

Ὅτι αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ κάνουμε εἶναι «νὰ μὴ ἀφήνουμε τοὺς λογισμούς μας νὰ πλανιοῦνται ἀπ’ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ νὰ καθηλώνουμε τὶς σάρκες καὶ τὶς σκέψεις μας σ’ αὐτόν, ὅπως θέλει ὁ Προφήτης (Ψαλμ.118,120).

* * *

Ὁ **Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἀποκαλεῖ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ «σωτήριο»**, βασιζόμενος σὲ τοῦτο τὸ λόγο τῆς Ἁγ. Γραφῆς: «Ὁ φόβος τοῦ Κυρίου θὰ γεμίσει τὴν καρδιά μου ἀπὸ ἀγαλλίαση καὶ θὰ μοῦ δώσει εὐφροσύνη καὶ χαρὰ καὶ μακροζωία» (Σοφ. Σειρ. 1, 12). Ὅπως καὶ σ’ αὐτὸν πάλι: «**Ὁ φόβος τοῦ Κυρίου προκαλεῖ ζωή**» (Παροιμ. 19, 23).

Σπουδαῖο εἶναι καὶ τοῦτο τὸ παράδειγμά του: «Ὅπως λένε ὅτι τὸ χόρτο καθαρίζει τὴν ἀκαθαρσία τῶν ρούχων, ἔτσι ὁ ἁγνὸς φόβος τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ ὁ ἁγνοποιός, ὅταν μπεῖ στὸν ἀνθρώπινο νοῦ, καθαρίζει κάθε κηλῖδα του. Καὶ θὰ διατηρήσει αὐτὸν καὶ στὴ μακροχρόνια ζωή. Γιατί αὐτὸς ποὺ πέρασε τὴ ζωή του μὲ ἁγνότητα, θὰ εἶναι τέτοιος καὶ στὸν μελλοντικὸ αἰῶνα».

Ὅπως καὶ αὐτὸς ὁ λόγος του: «**Ἐκεῖνος ποὺ φέρεται μὲ εὐλάβεια πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ καὶ φοβᾶται τὸ μελλοντικὸ δικαστήριο, μὲ τὴν τήρηση αὐτῶν σέβεται τὸν Θεό, καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ Θεοῦ προκαλεῖ τὴν εὐλογία**».

Ἐν τέλει συμβαίνει αὐτὸ ποὺ τονίζει ὁ **Ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος**: «**Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕνας ἀπ’ τοὺς δρόμους, γιὰ νὰ πλησιάσει κανεὶς τὸν Θεό**».

* * *

Ποῦ καταλήγουμε; Σὲ αὐτὸ ποὺ ὑπέροχα εἶπαν: «Ἂν ποτιστεῖ τὸ ξύλο μὲ λάδι, δὲν σαπίζει. Καὶ λίγο ἂν ποτιστοῦν τὰ παιδιὰ μὲ εὐλάβεια, μὲ φόβο Θεοῦ, δὲν ἔχουν ἀνάγκη μετὰ ...». Νὰ ἡ κίνηση τῆς ζωῆς μας...

(Πηγή: "Ορθόδοξος Τύπος")